

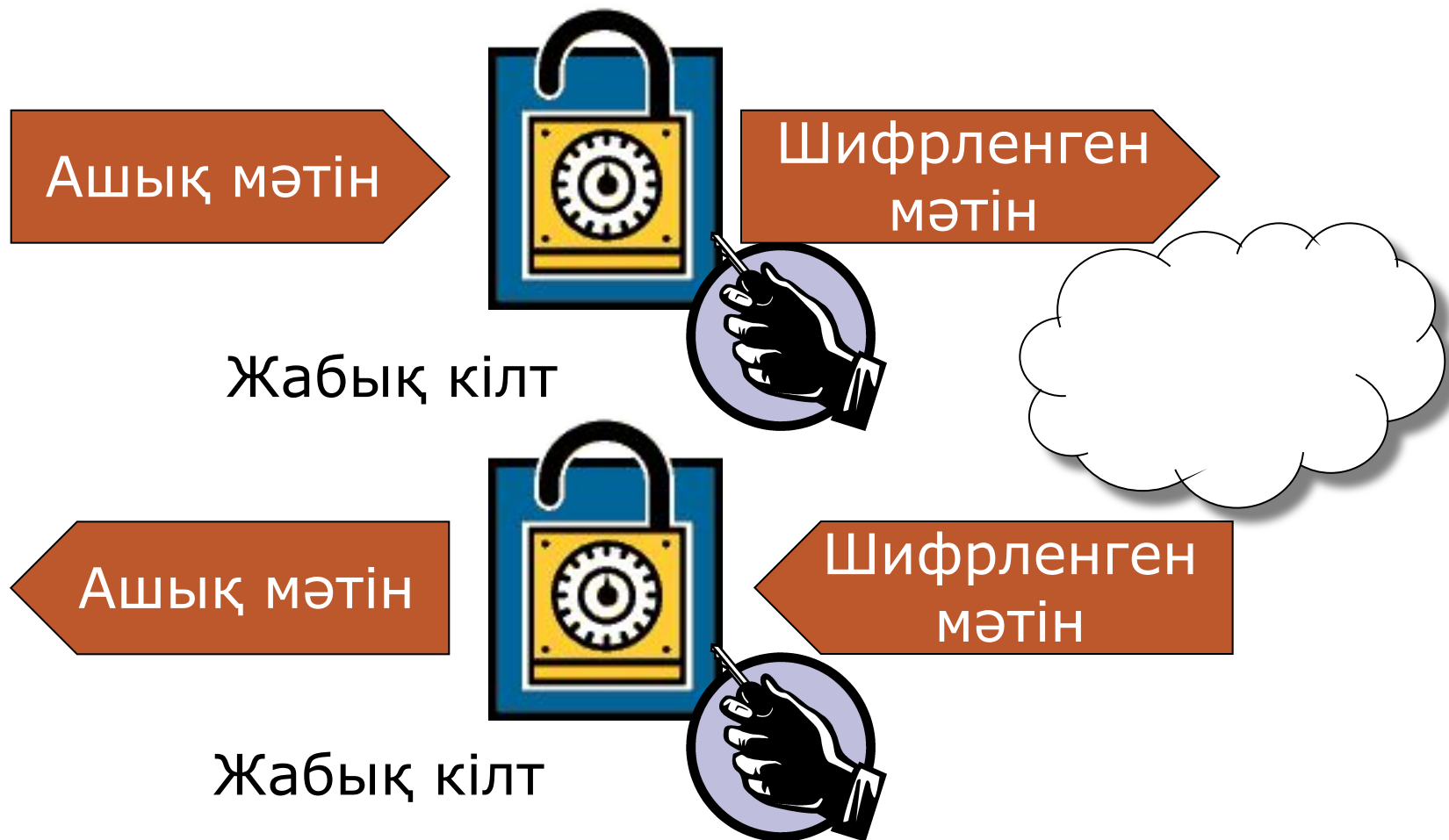
**Шифрлаудың симметриялы
және ассиметриялы
криптожүйесі. Электронды
қолтаңба және хэштеу
функциясы.**

Криптография шифрлау жүйелерінің құруын және пайдалануын зерттейді, соның ішінде түрлі ашу әдістер жөнінде олардың беріктігін, осал жерін және осалдық дәрежесін.

Шифрлау жүйесі немесе **шифржүйесі** – хабардың мәтінің қайтымды өзгерту үшін (жолданған адамнан басқа барлықтарға мәтін түсініксіз болсын оймен) пайдаланатын кез келген жүйе.

Шифр – бастапқы құпиялы хабарды қорғау үшін оның алдын ала айтылған түрлендіру тәсілдерінің жиынтығы.

Симметриялық шифрлеу

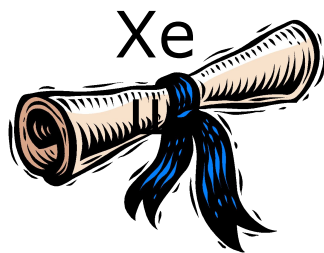

Асимметриялық шифрлеу

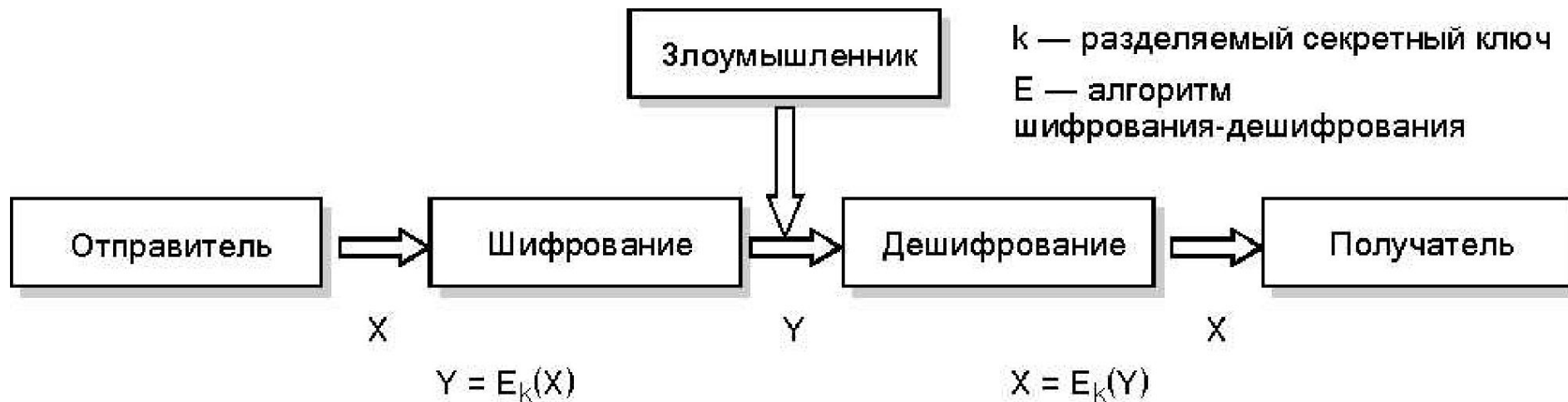
Сандық қолтаңба

Шифрлеу
функциясы

ЭЦҚ

Симметричный шифр

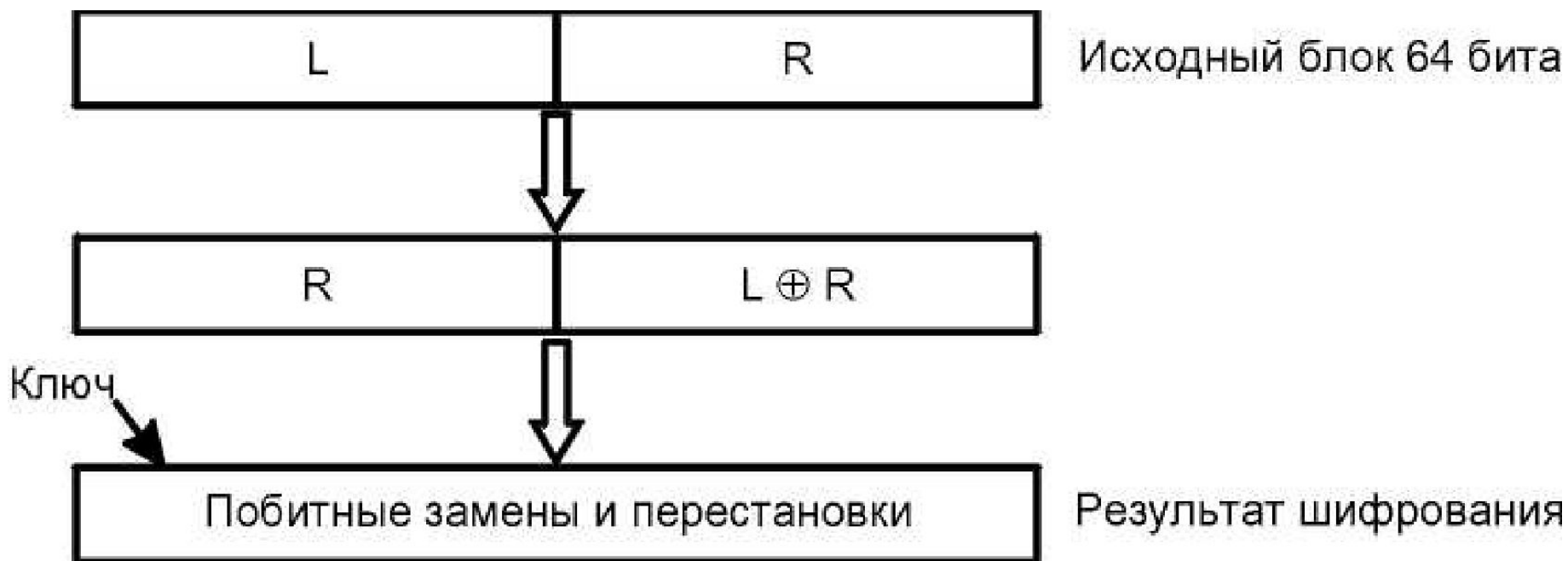

1949 жыл Клод Шеннон

DES алгоритмі бойынша шифрлау концепциясы

DES (Data Encryption Standard)

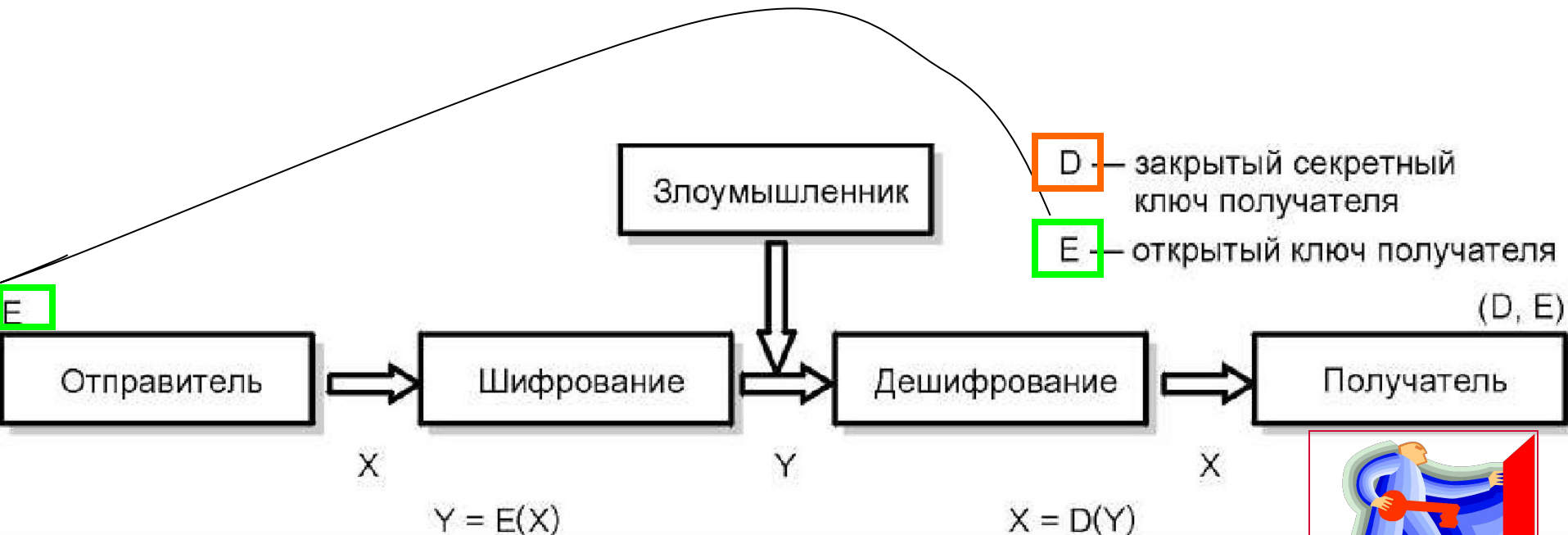
Алгоритм IBM фирмасымен 1976 жылы құрылған

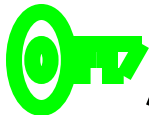
Triple DES (112 бит) – өнімділігі төмен

Ассиметриялық шифрлеу

70-жылдар ортасы — Диффи и Хеллман

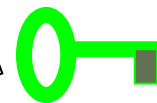
Бөгде ашық кілт

Меншікті
жабық
кілт

Бөгде ашық кілт

Меншікті
жабық
кілт

Top secret Top secret
Top secret

Top
secret
Top
secret
Top
secret

Екіжақты конфиденциалды алмасу

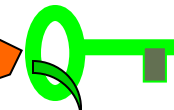
схемасы

Бөгде ашық кілт

Бөгде ашық кілт

Меншікті жабық кілт

Меншікті жабық кілт

Top secret?

Top secret
Top secret
Top secret
Top secret

Деректер аутентификациясы схемасы

Ашық кілті бар барлық иегерлер хабарламаны аша алады

Тек жабық кілті бар иегерлер ғана хабарламаны аша алады.

Хабарлама аутентификациясы (электронды қолтаңба)

Біржақты конфиденциалды хабарламалармен алмасу

Симметриялық және ассимметриялық шифрлауды қолдануды біріктіру

SKIP (Simple Key management for Internet Protocol) протоколы

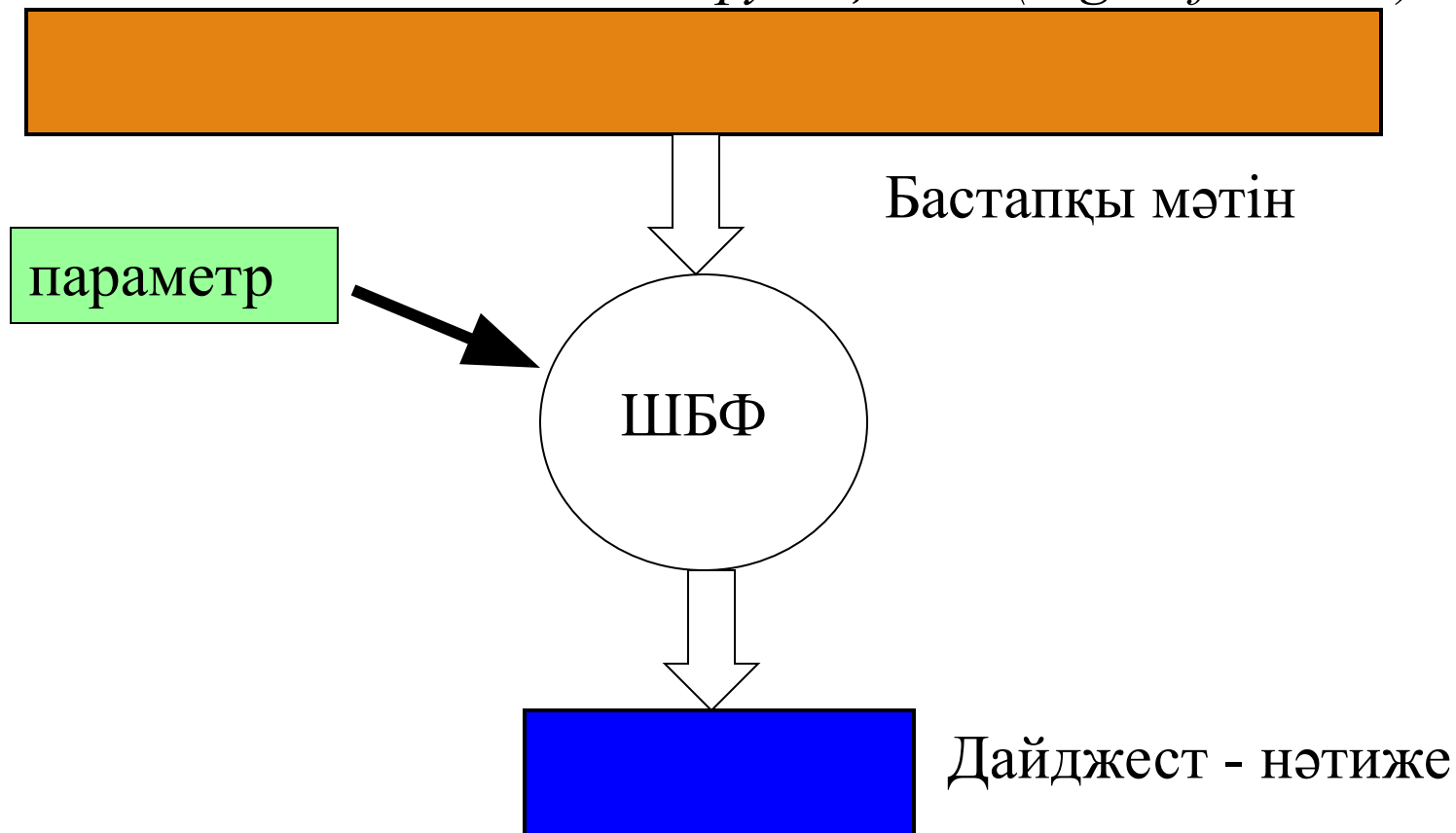
- IP-пакеттер симметриялық алгоритм негізінде шифрланады
- Шифрлау үшін кілт ассимметриялық алгоритмді қолдану арқылы есептеледі

Шифрлеудің біржақты функциялары

(ШБФ) (*one-way function*)

хэш-функциясы (*hash function*)

дайджест-функциясы (*digest function*)

Ең көп танымал хэш- функциялар:

- **MD2, MD4, MD5** – белгіленген 16 байт ұзындықты дайджесттер
- **SHA** – американдық стандарт, MD4 –тің бейімделген нұсқасы, дайджест ұзындығы 20 байт
- **MDC2, MDC4** - IBM компаниясы қолдайды

Шифрлеудің біржақты функцияларын тағайындау

(1) Тұтастылықты бақылау

(2) Шынайылықты бақылау

